

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021-2027

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LPS komentāri (1)

Nr.p .k.	Reģioni un lauki	Rīga un starptautiskais
1.	Reģionālai attīstībai jābūt vienam no galvenajiem NAP virzieniem	
2.	Jāietver pasākumi lauku vides attīstībai ar atbilstošu finansējumu (Lauku fonds)	Vienlaikus jāstiprina Latvijas un tās reģionu starptautisko konkurētspēju
3.	Reģionālām pamatnostādnēm ir jādod labākās reģionālās attīstības scenārijs, un tas pieprasa, ka ir izstrādāts katra konkrētā reģiona attīstības potenciāls – jāvērtē reģionālā attīstība plānošanas reģionu līmenī	Reģioni jāsalīdzina globālā līmenī, piemēram finanšu centriem kā Honkonga un Singapūrā
4.	Svarīgi pārvērtēt politikas rezultātus, jo patreiz inovācijas un stratēģiskās investīcijas vislielākā apjomā tiek piesaistītas tieši Rīgas pilsētā	Vienlaikus būtu svarīgi nepazaudēt Rīgas un nacionālo attīstības centru attīstības iespējas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pretrunas viedokļos par atbalstāmajām teritorijām

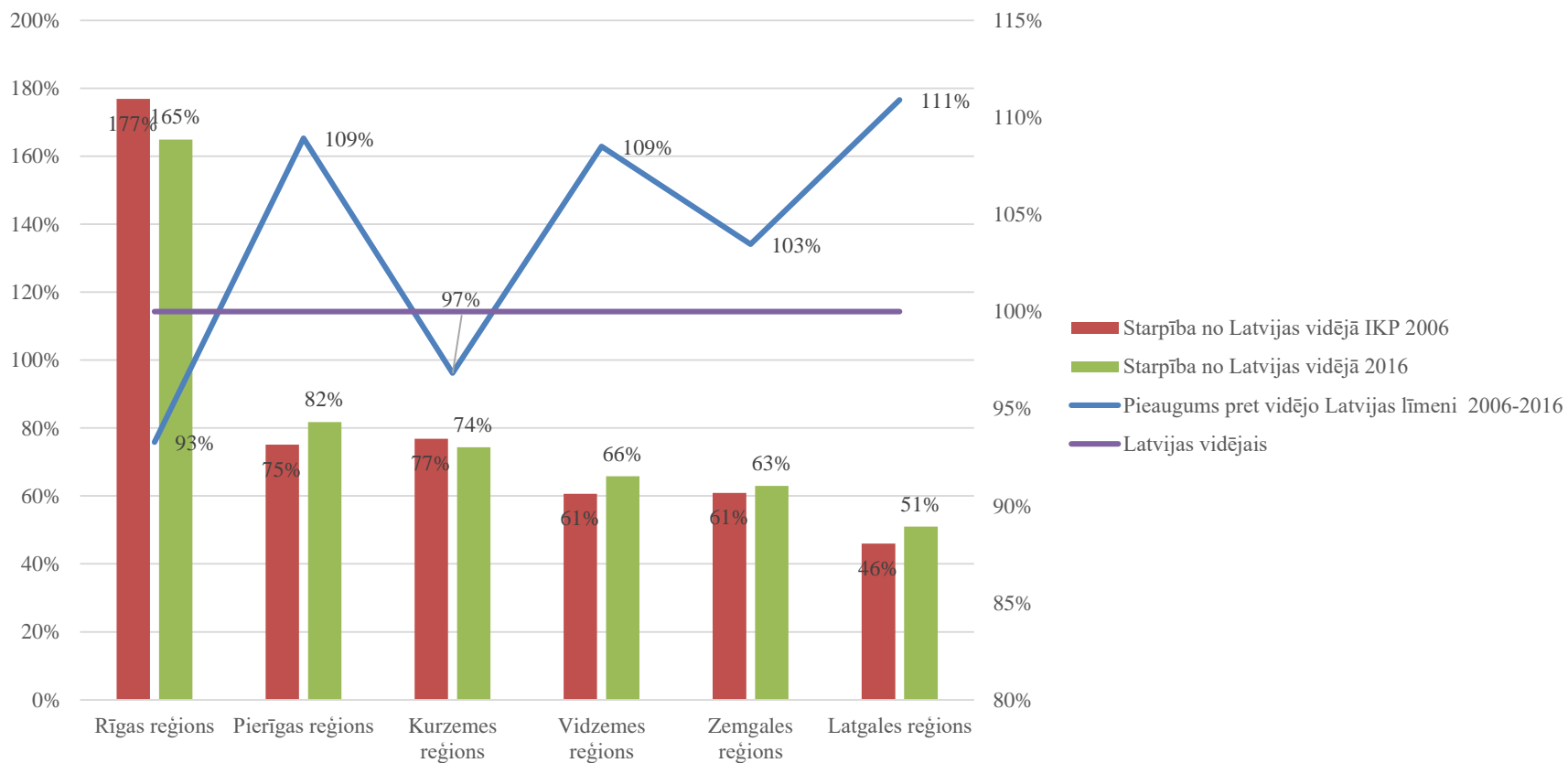
- Nepieciešams vairāk atbalsta attīstības centriem (Ogres novads, Daugavpils pilsēta, Ventspils pilsēta u.c.)
- Nepieciešams vairāk atbalsta lauku teritorijām (LPS kopējais atzinums, Salas novads)
- Nepieciešams vairāk atbalsta Rīgai, tās starptautiskajai konkurētspējai (LPS kopējais atzinums, Rīgas pilsēta)
- Rīgas reģionam nepieciešams mazāks atbalsts un specifiski atbalsta instrumenti (Daugavpils pilsēta)
- Rīgai un Pierīgai specifiski paredzētos instrumentus vajag paplašināt uz citām teritorijām (Liepājas pilsēta, Bauskas novads u.c.)
- Nepieciešams samazināt/papildināt ar citiem reģioniem Latgales reģionam plānoto atbalstu (Rīgas pilsēta, Ventspils pilsēta)
- Latgales reģionam plānotais atbalsts ir adekvāts (Rēzeknes novads)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā attīstība 2006-2016.gads

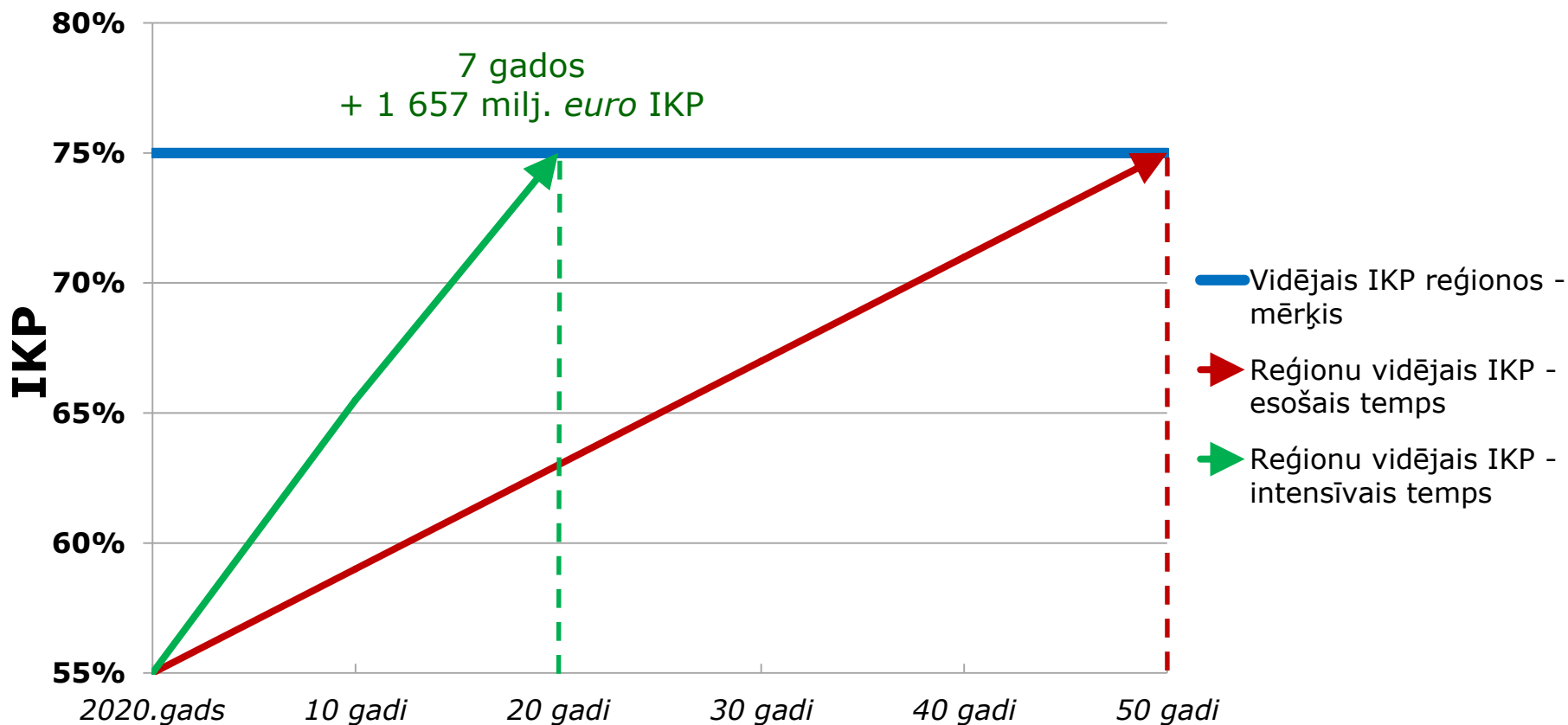
IKP uz 1 iedzīvotāju pret Latvijas vidējo 2006-2016.gads (CSP)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Divi scenāriji reģionālai attīstībai – esošais temps un ātrāks

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālās politikas mērķis

Virsmērķis	Politikas rezultāts
Reģionālās attīstības atšķirību mazināšana, nodrošinot līdzvērtīgu dzīves un darba apstākļus visiem Latvijas iedzīvotājiem	Samazināt IKP starpību starp reģioniem vismaz par 8 procentpunktiem

1. Ilgtermiņa izaicinājums:

- ✓ Ilgtermiņa – 20 gadu laikā samazināt IKP atšķirības – mazāk attīstītajiem reģioniem līdz 75% IKP pret Latvijas vidējo (5 316,7 milj. *euro* IKP pieaugums reģionos).

2. Vidējā termiņā – samazināt IKP starpību starp reģioniem vismaz par 8 procentpunktiem - mazāk attīstīto reģionu vidējais līmenis pret augstāk attīstīto reģionu veido 55% (bāzes vērtība 2016.gadā - 47%) (1 657 milj. *euro* IKP pieaugums reģionos).

Mērķa sasniegšanai, nepieciešamais ieguldījums plānošanas periodā (7 gados):

- ✓ 729 milj. *euro* darba algās;
- ✓ 486 milj. *euro* piesaistītās investīcijās (nefinanšu investīcijās).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju skaits un pašvaldību ieņēmumi

Iedzīvotāju skaita izmaiņas un ietekme uz pašvaldību budžetu

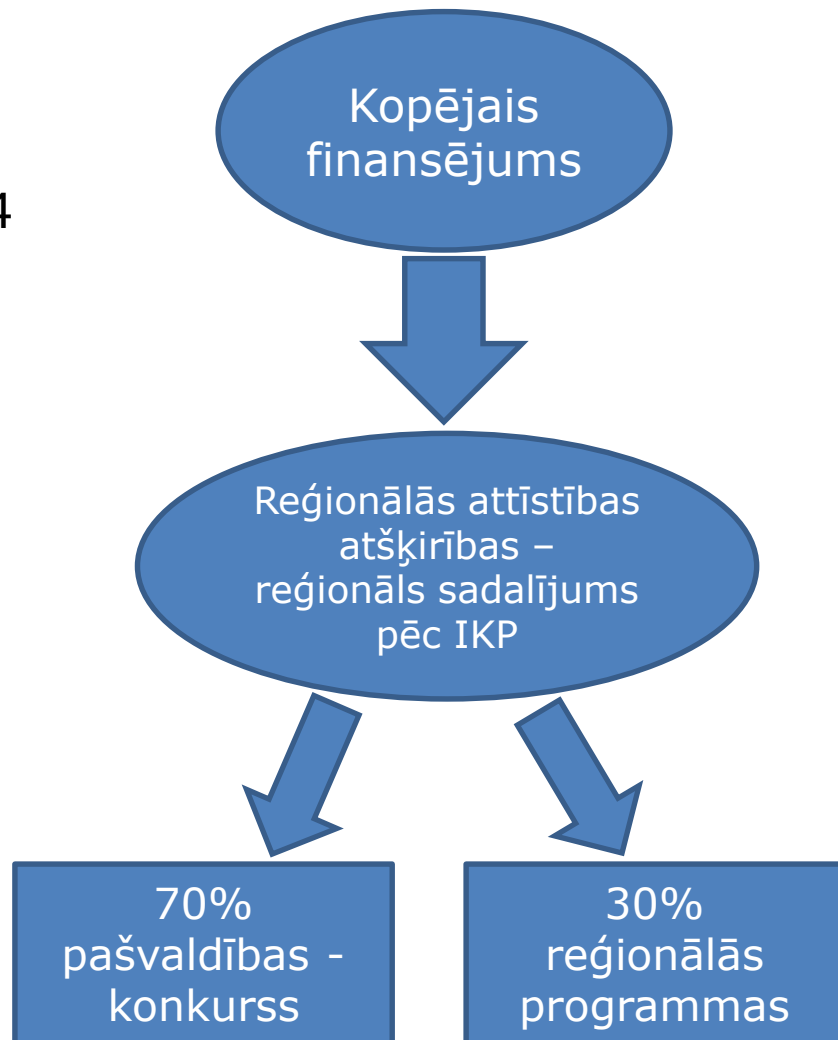

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atbalsta modelis

- **Pieeja** (ES fondi uzņēmējdarbībai + pakalpojumiem + kapacitātei = 932 934 571 *euro*)
 - **Reģionālās attīstības atšķirības**
 - IKP kritērijs un tematiskā koncentrācija mazāk attīstītajiem reģioniem
 - **Konkurētspējīgākie projekti** – pašvaldībām reģionālā mēroga konkurss (70% finansējuma)
 - **Mērķteritorijas** – finansējums reģionālā mēroga projektiem (30% finansējuma)

* Atbalsts bērnu dārziem + viedajām pašvaldībām nav iekļauts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LPS komentāri (2)

1.Pamatnostādnēm jābūt plašākām – rodas priekšstats ka balstās uz esošajiem ES fondu pasākumiem.
4. Pamatnostādnēs trūkst jaunu inovatīvu reģionālās attīstības atbalsta pasākumu, kā, piem., klimata saistības, aprites ekonomika, inovatīvu tehnoloģiju, u.c..
5. Jātuvina viedokļi par reģionālo fondu – nevar balstīt tikai uz pašvaldību resursu; jāpiesaista no citiem avotiem, piemēram, UIN, pensiju fondi, zaļās obligācijas starptautiskās finanšu institūciju reursi.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Galvenie virzieni

Reģioni un pašvaldība
kā attīstības virzītājs

28 uzdevumi
16 jauni

Uzņēmējdarbības vide
reģionos

Pakalpojumu efektivitāte

Vietas
sagatavošana
un
produktivitāte

Cilvēkkapitāls

Pakalpojumu
efektivitāte
atbilstoši
demogrāfijai

Sasniedzamība
un dzīves vide

Pašvaldību
administrācijas
efektivitāte

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Cilvēkresursu faktors

- Iekārtas, aprīkojums, tehnoloģijas

- Darba algas

Komersants

**Investīcijas komercdarbībā
(privātās investīcijas)**

**Investīcijas publiskajā
infrastruktūrā (publiskās
investīcijas)**

- Ēku (telpu) izbūve, rekonstrukcija

- Ūdensapgādes un kanalizācijas, lietus notekūdeņu, siltumapgādes infrastruktūra

- Pievadceļi

- Elektroapgādes un gāzes pieslēgums

Rezultāti

:

**729 milj.
Darba
algu
fonds**

**486 milj
Privātās
invest.**

Pašvaldība

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jauni pasākumi (1) infra+

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>Uzņēmējdarbības atbalsts</u>		
Publiskās infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības atbalstam – turpinājums 3.3.1./5.6.2. SAM (VARAM)	400 000 000	<ul style="list-style-type: none">• 3 188 darba vietas jeb 200 milj. euro bruto darba algas*• 270 000 000 euro nefinanšu investīcijas (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs)• Vismaz 133 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Ieguldījumi pamatlīdzekļos esošo/jaunu produktu un pakalpojumu attīstībai (EM)	144 392 200	<ul style="list-style-type: none">• 231 027 520 euro darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)**• Vismaz 48 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos - ieguldījumi darba algās (ZM)	64 113 800	<ul style="list-style-type: none">• 64 113 800 euro darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)• Vismaz 21 uzņēmums ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Atbalsts reģionālajiem projektiem – reģionālās attīstības fonda izveide no pašvaldību budžeta nodokļu ieņēmumiem (IIN, NĪN)	168 milj. euro (esošā budžeta pārdale)	84 milj. euro nefinanšu investīcijas Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% (Nacionālais rādītājs)

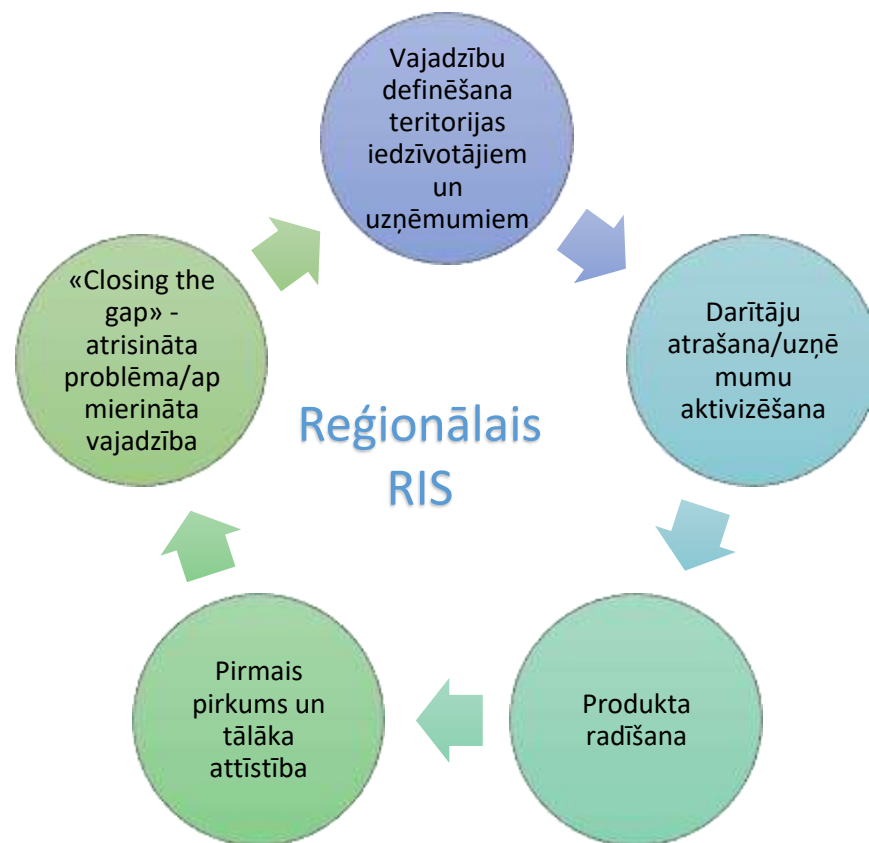

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldības un inovācijas

Pašvaldībā kā:

- **Patērētājs** – iepērk jaunus veidus pakalpojumu nodrošināšanai
 - ✓ Atbalsts 400 milj.
- **Uzņēmējdarbības atbalstītājs** – sniedz atbalstu uzņēmējiem
 - ✓ Atbalsts 600 milj.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jauni pasākumi (2) viedās pašvaldības

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>Uzņēmējdarbības atbalsts</u>		
Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība	Tiks precizēts RIS izstrādes ietvaros	Izveidota platforma RIS ieviešanai reģionālā līmenī

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>Pakalpojumu uzlabošana</u>		
Viedas pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana (VARAM)	30 000 000	<ul style="list-style-type: none">• Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% uz vienu klientu (Nacionālais rādītājs)• Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes palielināšana viedai attīstības plānošanai un īstenošanai (ES fondi) (VARAM)	1 428 571	<ul style="list-style-type: none">• Uzlabotas pašvaldību speciālistu zināšanas un prasmes (100% pašvaldības) (Nacionālais rādītājs)• Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)

Laika grafiks

Mēnesis	Septembris				Oktobris					Novembris				Decembris		
Nedēļa	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3
Izsludināšana VSS (05.09.)	X															
Iebildumu saņemšana	X	X	X													
Izziņas sagatavošana, divpusējā saskaņošana			X	X	X											
Uzaicinājuma uz saskaņošanas sanākumi un materiālu izsūtīšana					X											
Saskaņošanas sanāksme						X										
Precizējumi pamatnostādnēs pēc saskaņošanas sanāksmes						X	X	X								
Izsūtīšana atkārtotai saskaņošanai									X							
Atkārtota elektroniskā saskaņošana									X	X						
Precizējumi pamatnostādnēs pēc elektroniskās saskaņošanas											X	X	X			
Gala saskaņojumu saņemšana													X			
Iesniegšana MK														X		

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

ĪEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (1)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte		
Publiskās infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības atbalstam – turpinājums 3.3.1./5.6.2. SAM (VARAM)	400 000 000	<ul style="list-style-type: none">• 3 188 darba vietas jeb 200 milj. <i>euro</i> bruto darba algas*• 270 000 000 <i>euro</i> nefinanšu investīcijas (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs)• Vismaz 133 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Ieguldījumi pamatlīdzekļos esošo/jaunu produktu un pakalpojumu attīstībai (EM)	144 392 200	<ul style="list-style-type: none">• 231 027 520 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)**• Vismaz 48 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Atbalsts reģionālajiem projektiem – reģionālās attīstības fonda izveide no pašvaldību budžeta nodokļu ieņēmumiem (IIN, NĪN)	168 milj. <i>euro</i> (esošā budžeta pārdaļē)	84 milj. <i>euro</i> nefinanšu investīcijas Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% (Nacionālais rādītājs)
Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība	Tiks precizēts RIS izstrādes ietvaros	Izveidota platforma RIS ieviešanai reģionālā līmenī

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (2)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte</u>		
Nekustamā īpašuma regulējuma pilnveidošana, uzlabojot īpašuma pārdošanas nosacījumus atbilstoši komersanta ieguldījuma apjomam	Esošā budžeta ietvaros	Izveidota jauna uzņēmējdarbības atbalsta forma (veicot izmaiņas normatīvajos aktos) pašvaldībām attiecībā uz pašvaldības nomas objektu efektīvu izmantošanu
Pašvaldību darbības standarts – atbalsta komplekts uzņēmējdarbībai	Esošā budžeta ietvaros	Identificēts specifisku uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu kopums, kuri jāievieš un jāīsteno pašvaldībām
Pašvaldību garantiju instrumenta attīstība	Esošā budžeta ietvaros	Izveidota jauna uzņēmējdarbības atbalsta forma (veicot izmaiņas normatīvajos aktos) pašvaldībām – pašvaldību garantiju instrumenta attīstība, lai nepietiekama nodrošinājuma gadījumā pašvaldībai būtu iespēja sniegt garantiju uzņēmējiem (Nacionālais rādītājs)
Pašvaldību aizņēmumu Valsts kasē nosacījumu pilnveidošana	Esošā budžeta ietvaros	Pilnveidots normatīvais regulējums pašvaldību budžetu veidošanas, aizņēmumu pieprasīšanas, izlietošanas un atmaksāšanas kontroles (finanšu disciplīna), kā arī pašvaldību pārraudzības jomā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (3)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>2. Cilvēkkapitāla piesaiste</u>		
Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos - ieguldījumi darba algās (ZM)	64 113 800	<ul style="list-style-type: none">• 64 113 800 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)• Vismaz 21 uzņēmums ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Nodokļu risinājumi darba algu atbalstam Latgales reģionā	Esošā budžeta ietvaros	<ul style="list-style-type: none">• Pilnveidoti atbalsta pasākumi (veicot izmaiņas normatīvajos aktos), paredzot nodokļu atbalstu par paredzamajām algu izmaksām jaunās darba vietās, kas ir saistītas ar sākotnējiem ieguldījumiem• 9 500 000 <i>euro</i> darba algu fonds
Mājokļu pieejamība darbaspēkam reģionos (VB) (EM)	Atbilstoši Valsts budžeta 2019.gadam likumprojektam	Īstenota īres mājokļu būvniecības atbalsta programma
Remigrācijas atbalsta pasākumi	4 505 000	<ul style="list-style-type: none">• 8 132 remigranti• 140 uzņēmējdarbības projekti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (1)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Pakalpojumu nodrošināšana atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem</u>		
Pašvaldību pakalpojumu ēku energoefektivitātes uzlabošana (ES fondi) (VARAM)	90 000 000	<ul style="list-style-type: none">Primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums gadā – 67 991 529 kWh/gadā (Nacionālais rādītājs; ES regulas rādītājs)Siltumnīcefekta gāzu samazinājums gadā – 17 200 CO2 tonnas (Nacionālais rādītājs; ES regulas rādītājs)
Pirmsskolas izglītības un bērnu pieskatīšanas pakalpojuma pieejamība (ES fondi) (VARAM)	80 000 000	<ul style="list-style-type: none">7500 jaunas radītas vietas PII (2018.gadā rinda 7500 bērnu) (Nacionālais rādītājs)7500 bērnu - atbalstīto bērnu aprūpes infrastruktūru izmantojušo bērnu skaits gadā (ES regulas rādītājs)
Viedas pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana (VARAM)	30 000 000	<ul style="list-style-type: none">Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% uz vienu klientu (Nacionālais rādītājs)Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Vienoto klientu apkalpošanas centru pieejamība un darbība	Atbilstoši Valsts budžeta 2019.gadam likumprojektam	<ul style="list-style-type: none">Jaunizveidoto un uzlaboto pakalpojumu skaitsKlientu apkalpošanas centru klientu skaits

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (2)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>2. Sasniedzamība un dzīves vide</u>		
Reģionālā sasniedzamība un transports pēc pieprasījuma	noteiks SaM	<ul style="list-style-type: none">Tiks samazināts sasniedzamības ilgums no lielajām Latvijas pilsētām uz Rīgu (sasniedzamības ilgums pusotra stunda)
Valsts vietējās nozīmes ceļu attīstība	noteiks SaM	<ul style="list-style-type: none">Valsts programmas izveide ceļu sakārtošanai sadarbībā ar pašvaldībām un plānošanas reģioniem, nodrošinot novadu centru sasniedzamību
Rīgas un Pierīgas mobilitātes uzlabošana	tiks precizēts atbilstoši Rīgas metropoles mobilitātes plānam	<ul style="list-style-type: none">Jāprecizē sadarbībā ar RPR
Pašvaldību ceļu un ielu infrastruktūras attīstība (ES fondi) (VARAM)	110 000 000	<ul style="list-style-type: none">Samazinās laika patēriņš iedzīvotājam pakalpojuma sasniedzamībai vismaz par 5% (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs)Nodrošina pakalpojumu pieejamību atbilstoši pakalpojumu grozamIedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību publiskās ārtelpas attīstība tūrisma veicināšanai (ES fondi) (VARAM)	90 000 000	<ul style="list-style-type: none">Jaunradīto pakalpojumu/objektu skaits – 40 (Nacionālais rādītājs)Apmeklētāju skaits attīstāmajās vietās un objektos – pieaugums vismaz par 5% gadā (ES regulas rādītājs)Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (3)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
3. Pašvaldību administrācijas darba efektivitāte		
Pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes palielināšana viedai attīstības plānošanai un īstenošanai (ES fondi) (VARAM)	1 428 571	<ul style="list-style-type: none">Uzlabotas pašvaldību speciālistu zināšanas un prasmes (100% pašvaldības) (Nacionālais rādītājs)Iedzīvotāji, ko aptver integrētas pilsētattīstības stratēģijas (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas īstenošana un otrā līmeņa pašvaldību ieviešanas nepieciešamības izvērtēšana	Esošā budžeta ietvaros	Uzlabota administratīvi teritoriālā struktūra, paaugstinot pašvaldību finansiālo un funkcionālo kapacitāti
Pašvaldību finanšu sistēmas pilnveidošana (pašvaldību budžeta mērķtiecīgāki ieguldījumi)	Esošā budžeta ietvaros	Veikti grozījumi normatīvajos aktos, kas reglamentē pašvaldību finanses
Valsts budžeta dotācija pašvaldību ES fondu projektu līdzfinansēšanai	Esošā budžeta ietvaros	Izstrādāta kārtība valsts budžeta dotācijas piešķiršanai pašvaldībām ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: PAKALPOJUMI (4)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>3. Pašvaldību administrācijas darba efektivitāte</u>		
Plašākas sabiedrības iesaiste reģionālās politikas mērķu sasniegšanā (līdzdalības budžets)	ES fondi, pašvaldību finansējums	Sniegts atbalsts kopienu plānu izstrādei un īstenošanai
Paplašināt teritoriālās statistikas klāstu un ieguves iespējas	3 000 000	<ul style="list-style-type: none">• Pilnveidots reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas process• Paplašināts teritoriālās statistikas klāsts
Pašvaldības administratīvo un pakalpojumu sniegšanas procesu modernizācija un digitalizācija, digitālo risinājumu koplietošana		Klienti, kas apkalpoti elektroniski neklātienē no kopējā pašvaldības sniegto pakalpojumu skaita